

*Харківський національний технічний університет сільського
господарства
імені Петра Василенка*

ПРОБЛЕМА ОНОВЛЕННЯ ПОЛІТИКО-УПРАВЛІНСЬКИХ ЕЛІТ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Не стабільний розвиток України, який зумовлений низкою політичних та економічних чинників, обвалом гривні, зменшенням надходжень до бюджету, скороченням робочих місць, реформування, падінням внутрішнього ринку, повільним та неефективним процесом, невідповідністю суспільних цінностей українського соціуму міжнародним демократичним стандартам та незавершеністю формування демократичної політичної культури[1], у нашій державі триває трансформація та відбувається зміна діючих політико-управлінських еліт на нові.

Функції політичної еліти:

- Здійснення політичної влади над соціумом із метою забезпечення його цілісності та стійкого відтворення (оскільки збереження соціуму як джерела вилучення ресурсів є вирішальною умовою збереження елітою свого привілейованого статусу);

- Вироблення стратегії розвитку соціуму та мобілізація суспільства на її реалізацію за допомогою політичних методів і засобів впливу на населення;

- Забезпечення (шляхом вилучення з соціуму на користь держави) концентрації ресурсів, необхідної для реалізації виробленої стратегії розвитку та забезпечення цілісності суспільства [2;3].

Україна має значні ресурси для активного розвитку, а головне - талановитих людей, які можуть вивести країну з хаосу та направити на шлях економічного зростання, розвиток демократичного суспільства та підвищення добробуту кожного українця.

Незважаючи на певні зміни у складі представників політичної еліти, рівень ділових і моральних якостей, професійної кваліфікації, загальної і правової культури тереришньої еліти продовжує залишатись невисоким. Сучасні вітчизняні політичні еліти були утворені з патріотично налаштованих політиків та невеликої групи активістів з Майдану, яким не вистачає компетентності та професіоналізму, й досвідчених політиканів, та менше за все дбають про те, щоб Україна діяла в Європейському полі і за правилами. Сподівання українського народу на нових політиків, які у невеликій кількості потрапили до влади після революції, не були виправдані. Дійсно, Парасюк і Гаврилюк не стали корупціонерами, як уся владна вертикаль. Але особливої користі в парламенті не принесли. Їм бракує освіченості. Дехто часто потрапляє в скандальні ситуації (В. Парасюк),

а комусь не вистачає лідерських якостей (Д. Ярош). У розробці важливих законопроектів майданівці участі не брали. Вони виявилися слабкими управлінцями (О. Мусій, Е. Нищук) та непрофесіоналами у своїх сферах (Д. Булатов), тому швидко поступилися своїми міністерськими кріслами іншим людям, потрібним владі, якими можна керувати.

Отже, одного патріотизму виявилось недостатньо для державного управління та підтримки атмосфери взаємодії та співробітництва всередині управлінських структур та поза їх межами в інтересах вирішення державно-управлінських завдань України.

Характерними для поведінки багатьох представників «оновленої» вітчизняної еліти залишаються мотиви особистого збагачення, політичного марнославства, домінування психології тимчасовості, а не здатність забезпечувати адекватне політичне керування та управління, вироблення відповідних політичних рішень, тобто гармонійне поєднання політичної та адміністративної складових в управлінні суспільним життям. Події, що відбулися в Україні за два роки після Революції Гідності, показали неспроможність нинішньої владної «еліти» ні приймати складні рішення, ні повести за собою громадян[4]. Політична еліта, як і раніше, залишається далекою від народу, наближуючись до нього тільки тоді, коли активно розгортаються політичні агітації для підтримки осіб, котрі прагнуть отримати місце у владних структурах. Значний відсоток представників нової політичної еліти, серед яких чимало політичних перевертнів, займають некваліфіковані й недобросовісні чиновники, які, приправляючи політику «попередників» патріотичною риторикою, головним своїм завданням вважають «конвертацію влади у власність, а власності - у ще більшу владу».

Отже, не дивно, що недовіра з боку народу до еліти не зникає. Бо, як відомо, еліта, яка втрачає якості, завдяки яким її представники прийшли до влади або зосереджуються виключно на своїх особистих інтересах, поступово втрачає свій політичний та ідеологічний вплив, що може призвести до того, що її буде скинуто

Задля вирішення проблеми оновлення політико-управлінської еліти в сучасній Україні на таку, яка буде відповідати міжнародним демократичним стандартам і діяти відповідно до засадничих цінностей, визнаних переважною більшістю громадян, стане взірцем суспільної поведінки та провідником мас, їй самій необхідно позбутися негативного образу, що закріпився у свідомості населення за десятиріччя деградації вітчизняного політико-управлінського істеблішменту[5]. Виконуючи всі важливі соціальні функції, необхідні в стабільному суспільстві, сприяти конкурентоспроможності країни, відмовитися від патронажно-клієнтистських стосунків, злиття влади і приватної власності, збереження персоніфікації влади і подібних суттєвих старих ознак та

норм у політичній культурі та політичній практиці української держави. Оновленню політико-управлінської еліти України буде сприяти фахова підготовка в навчальних закладах майбутніх управлінців на прикладах найкращих світових стандартів та формування у них лідерських якостей, високої професійної компетентності, соціально-політичної відповідальності за свої вчинки, патріотичних переконань та національної самосвідомості. Не менш важливою залишається відкрита конкуренція на керівні посади всіх ланок державного управління та активність населення у формуванні інститутів влади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Яресько Н. Е. Бувають часи, коли потрібна велика політика. [Електронний ресурс] / Наталія Енн Яресько // РесеBook. - 2016. - 22 берез. - Режим доступу: йІр8://ик-иа.гесеBook.сот/регтаіпк.рйр?8Їогу_гЫй=976616562407612&ій=749479271788010.
2. Воронянський О.В. Політична трансформація в контексті проблеми перерозподілу ресурсів / О.В. Воронянський // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія : Питання політології. – 2012. – № 1007, Вип. 20. – С. 51-57.
3. Воронянський, О. В., 2014. Політичні інститути: механізм формування в конкурентному середовищі. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки, [online] 1, с. 15–28.
4. Воронянський О. Національна еліта сучасної України: проблема визначення / О. Воронянський // Українознавчий альманах. - 2012. - Вип. 8. - С. 205-207. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukralm_2012_8_66.
5. Требін М. П. Політична культура сучасної владної еліти України / М. П. Требін // Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. - Х. : Право, 2010. - Вип. 4. - С. 137-145.

Козубова Є. В. 33-ТТ
Науковий керівник
к.і.н., Лапченко А.С.

*Харківський національний технічний університет сільського
господарства
імені Петра Василенка*

ВИБОРЧІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ВИДИ

Виборча система – це сукупність правил, принципів та процедур, прийнятих для встановлення результатів народного голосування та розподілу місць між кандидатами на виборні посади.

Світова практика функціонування демократичних держав знає три головні типи виборчих систем – мажоритарну, пропорційну та змішану.